



# Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

## Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Witold

Nazwisko: Uklański

Miejsce urodzenia: Gołonóg

Data urodzenia: 13-03-1893

Imię ojca: Adolf

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Teczka zawiera akta śledztwa prowadzonego przeciwko Witoldowi Uklańskiemu. Ww. w okresie II wojny światowej walczył w kampanii wrześniowej 1939, potem był więźniem łagrów sowieckich, żołnierzem Armii Polskiej na Zachodzie. W grudniu 1944 został zrzucony do Polski, podjął służbę w krakowskim okręgu AK (ps. "Herold"). Po rozwiązaniu AK w styczniu 1945 służył w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj. Latem 1945 wyjechał na Zachód jako emisariusz podziemia niepodległościowego, dotarł do Londynu gdzie złożył raport na temat sytuacji w kraju. 24.11.1945 powrócił pod fałszywą tożsamością (Witold Sawicki) do Polski. Kilka dni później został aresztowany przez funkcjonariuszy UB w Krakowie, następnie przewieziony i wstępnie przesłuchany w PUBP w Będzinie. Podczas rewizji znaleziono u niego fałszywe dokumenty, obcą walutę, fotografie oraz "list szyfrowy z Londynu". W związku z powyższym ww. został przekazany w celu prowadzenia dalszego śledztwa do MBP w Warszawie. W trakcie brutalnych wielogodzinnych przesłuchań Witold Uklański został oskarżony o działalność szpiegowską (art 90 KKWP - dekret PKWN z 23.09.1944) "w związku mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju państwa" (art 1 dekretu PKWN z 30.10.1944 o ochronie państwa) oraz uchylanie się od obowiązku służby wojskowej (art 117 KKWP - dekret PKWN z 23.09.1944). Sprawę skierowano na drogę sądową.</p>	<p>IPN BU 01236/536 (989/3) mikrofilm.</p>	

---

Teczka zawiera akta sądowe Witolda Ukłańskiego. Ww. w latach 1939-1945 był oficerem WP, więźniem łagrów sowieckich oraz żołnierzem Armii Polskiej na Zachodzie, który zgłosił się do służby w kraju. W grudniu 1944 zrzucony jako cichociemny do Polski, służył w Krakowskim Okręgu Armii Krajowej, a po rozwiązaniu AK włączył się w struktury podziemia niepodległościowego. W listopadzie 1945 został zatrzymany przez funkcjonariuszy UB, przewieziony do Warszawy, gdzie śledztwo kontynuowali funkcjonariusze MBP, następnie sprawę przekazano do WSR w Warszawie. 17.03.1947 Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie zarzucił W. Ukłańskiemu "działalność przestępczą" polegającą na: przynależności do "nielegalnych organizacji" Armia Krajowa oraz Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj "mających na celu obalenie demokratycznego ustroju państwa polskiego" (art 1 dekretu PKW o ochronie państwa z 30.10.1944), działalność szpiegowską na rzecz Oddziału VI Naczelnego Wodza w Londynie (art. 90 KK WP), uchylanie się od służby wojskowej na rzecz LWP (art 117 KK WP) oraz posługiwanie się fałszywymi danymi na nazwisko "Witold Sawicki" (art 191 kk). W związku z powyższym Witolda Sawickiego skazano na karę śmierci. Na wniosek obrońcy oraz żony ww. Natalii Ukłańskiej, Bolesław Bierut zamienił majorowi Ukłańskiemu wyrok śmierci na karę dożywotniego więzienia. Orzeczoną karę W. Ukłański odbywał w więzieniu we Wronkach. Kolejne prośby o łaskę dla skazanego kierowane przez żonę skazanego w 1951 oraz 1953 roku pozostawiono bez dalszego biegu. Witold Ukłański zmarł w więzieniu 3.05.1954. W dniu 8.07.1991 na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich prof. Ewy Łętowskiej Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego uchylił wyrok WSR z 17.03.1947 wobec W. Ukłańskiego.

IPN BU 944/483 (SR 856/46).

---

Witold Ukłański figuruje w księdze ewidencyjnej, księdze głównej oraz rejestrach i skorowidzach Centralnego Więzienia we Wronkach. Witold Ukłański został skazany w dniu 17.03.1947 wyrokiem WSR w Warszawie (art. 90 KKWP) na karę dożywotniego więzienia. Ww. przebywał w CWW Wronki w latach 1947-1954. Zmarł w więzieniu 3.05.1954.

IPN Po 3/57, IPN Po 3/58, IPN Po 3/63, IPN Po 3/68, IPN Po 3/69, IPN Po 3/70, IPN Po 3/71, IPN Po 3/72- materiały ewidencyjne z kartoteki Centralnego Więzienia we Wronkach 1946-1954